

АТЕСТАЦІЯ БІБЛІОТЕКАРІВ ЗП(ПТ)О

Атестація бібліотечних працівників – це комплексне оцінювання рівня кваліфікації, професіоналізму та результативності діяльності бібліотекарів закладу освіти. Досить часто для атестації бібліотекарів застосовувались механізми атестації педагогічних працівників. Проте, оскільки бібліотекарі не належать до педагогічних працівників, до них не може бути застосоване «Положення про атестацію педагогічних працівників». Бібліотекарів віднесено до категорії «Професіонали».

З огляду на вищезазначене ми виділили найбільш актуальні питання щодо атестації бібліотекарів ЗП(ПТ)О.

1. Які документи регламентують атестацію бібліотекарів.

Порядок проведення атестації бібліотекарів визначається Положенням про проведення атестації працівників установ, організацій та закладів галузі культури, затвердженим наказом Міністерства культури і туризму України від 16.07.2007 №44. Бібліотекарі ЗП(ПТ)О також атестуються відповідно до даного Положення згідно з п.1.2 та додатком 1 (Перелік посад (професій) працівників, які підлягають атестації): <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1023-07>

Відповідно до кваліфікаційних вимог, передбачених Довідником кваліфікаційних характеристик (випуск 81 «Культура та мистецтво»), затвердженим наказом Міністерства культури і мистецтв України від 14.04.2000 №168 (Довідник), бібліотекар повинен мати базову вищу освіту відповідного напрямку підготовки: <https://jobs.ua/ukr/dkhp/topic-61>

Проте у листі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 24.10.2011 №1/12-5765 «Щодо оплати праці та встановлення розряду працівникам бібліотеки загальноосвітнього навчального закладу» зазначено, що для бібліотекарів закладів освіти вищу педагогічну освіту можна зараховувати як освіту, яка відповідає вимогам. Тобто бібліотечний працівник з вищою педагогічною освітою, який не має повної вищої освіти відповідного напрямку підготовки, але має достатній практичний досвід та успішно виконує покладені на нього завдання та обов'язки, за рекомендаціями атестаційної комісії може не тільки бути визнаний як такий, що відповідає займаній посаді, а й набути права обійняти посаду за більш високою категорією.

Кваліфікаційні вимоги відповідно до Довідника для посад бібліотекарів такі:

- **провідний бібліотекар:** повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр) та посвідчення про підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією бібліотекаря I категорії для спеціаліста не менше 1 року, бакалавра – не менше 3 років;

- **бібліотекар I категорії:** повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр, молодший спеціаліст) та посвідчення про підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією бібліотекаря II категорії для спеціаліста – не менше 1 року, бакалавра, молодшого спеціаліста – не менше 2 років;

- **бібліотекар II категорії:** повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр, молодший спеціаліст) та посвідчення про підвищення кваліфікації. Для спеціаліста – без вимог до стажу роботи; бакалавра, молодшого спеціаліста – стаж роботи за професією бібліотекаря не менше 1 року;

- **бібліотекар:** базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (бакалавр, молодший спеціаліст) без вимог до стажу роботи.

2. Скільки раз на рік має відбуватися атестація.

Відповідно до Положення атестація проводиться не частіше ніж один раз на три роки. Тобто, атестація може проводитись раз на 3, 4, 5 років. Дана норма зазначена і у ст. 11 ЗУ «Про професійний розвиток працівників».

Також передбачено повторну атестацію, яка проводиться не пізніше ніж через рік у разі прийняття рішення про невідповідність працівника займаній посаді або виконуваній роботі та рекомендації комісії щодо направлення працівника на навчання.

3. Що стосується годин підвищення кваліфікації.

Окремого документа, який регулював би питання атестації бібліотекарів закладів освіти, на сьогодні не існує.

Бібліотекарі ЗП(ПТ)О Харківської області проходять курси підвищення фахової компетентності на базі Харківської академії неперервної освіти (60 годин). Можливо ще на базі Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна та на інших освітніх онлайн-платформах.

Значного поширення серед форм дистанційної освіти набули онлайн-курси, вебінари, майстер-класи, що проводяться ІНО та науковими бібліотечними установами. Бібліотекарі беруть участь у обласних і всеукраїнських вебінарах, де відбувається обмін досвідом з колегами. Це дозволяє професійно розвиватися дійсно безперервно. Це також дає змогу отримувати сертифікати і долучати їх до атестації.

4. Форми проведення атестації.

Форми проведення атестації визначаються на місцях і можуть бути різноманітними: атестація на робочому місці виробничий діалог, творчий звіт, портфоліо, але з обов'язковим поданням таких документів:

- 1) заява;
- 2) атестаційний лист;
- 3) характеристика;
- 4) документи, що засвідчують зростання фахового і кваліфікаційного рівня;
- 5) паспорт бібліотеки закладу професійної освіти;
- 6) звіт про роботу за минулий рік;
- 7) план роботи на поточний рік;
- 8) розробки заходів, бібліотечних занять та інших авторських творчих робіт.

5. Критерії оцінювання професіоналізму бібліотекаря.

Ефективними засобами оцінювання рівня професійної компетенції бібліотекаря, зокрема у ході атестаційного процесу на визначення відповідності рівня кваліфікації бібліотечного працівника вимогам, *що висуваються до відповідних посад за кваліфікаційними категоріями, є:*

- виконання ними посадових обов'язків;
- своєчасність проходження курсів підвищення кваліфікації;
- ознайомлення зі станом ведення документації бібліотеки;
- відвідування виховних заходів, бібліотечних годин;
- участі у роботі обласної секції бібліотекарів;
- використання сучасних інформаційних технологій, інноваційних форм роботи з користувачами бібліотеки;
- діяльність з підвищення власної кваліфікації;
- ознайомлення з публікаціями бібліотекаря у професійних виданнях.

6. Зразок заяви.

Голові атестаційної комісії

_____

(назва ЗП(ПТ)О)

_____

(П.І.Б.)

Бібліотекаря

_____

(П.І.Б.)

Заява

Прошу атестувати мене у черговому порядку на відповідність посаді (бібліотекаря, бібліотекаря II категорії, бібліотекаря I категорії, провідного бібліотекаря) з встановленням (8, 9, 10, 11, 12) тарифного розряду.

Попередньо була атестована « ___ » _____ 20__ р.

Результати попередньої атестації:

_____

_____

Підвищення кваліфікації пройшла (назвати заклад, форму, напрямок, дату підвищення кваліфікації).

Копія документа про підвищення кваліфікації додається.

Дата

Підпис

Рішення атестаційної комісії	Рішення керівника закладу, що визначаються наказом
Відповідає займаній посаді «бібліотекаря»	Встановити (підтвердити) 8–9 тарифні розряди
Відповідає займаній посаді «бібліотекаря II категорії»	Встановити (підтвердити) 8–10 тарифні розряди
Відповідає займаній посаді «бібліотекаря I категорії»	Встановити (підтвердити) 8–11 тарифні розряди
Відповідає займаній посаді «провідного бібліотекаря»	Встановити (підтвердити) 9–12 тарифні розряди
Відповідає займаній посаді «бібліотекаря I категорії» за умови виконання рекомендацій (прописати рекомендації і терміни їх виконання)	Встановити (підтвердити) 8–11 тарифні розряди Направити на курси з підвищення кваліфікації Атестувати на відповідність займаній посаді через рік